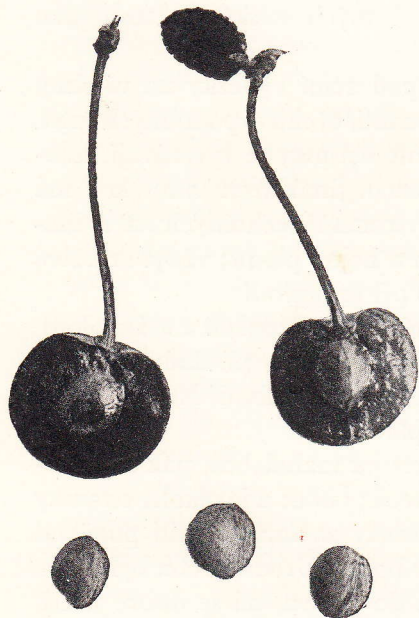

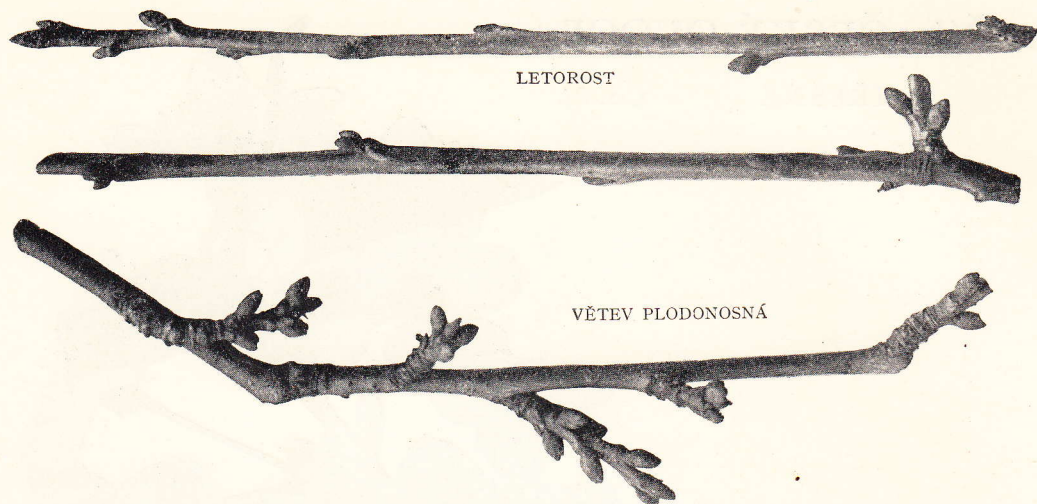
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

TŘEŠNĚ

Čís. 21.

OSTHEIMSKÁ VIŠEŇ – *Ostheimer Weichsel* – *Griotte d'Ostheim*

OSTHEIMSKÁ VIŠEŇ

Tato dobrá, světoznámá višeň pochází, jak v mnoha spisech uvedeno, ze španělského pohoří „Sierra Morena“, odkud ji přinesl Dr. Klinghammer ve válečných letech 1701—1714 do Ostheimu, sasko-výmarského města. Tam zdomácněla a rozšířila se tak, že odtamtud obdržela i jméno.

Podle jména jest i u nás hojně rozšířena, již poděbradský děkan Rössler ji má ve svém soupise čís. 164, není však vše, co se za ni vydává, „Ostheimkou“ a málokde se nalézají pravá odrůda. Většinou se prodávají pod tím jménem odkopky obecné višně, které arcit' uspokojí málokdy a málokoho a jsou pak pramenem nesčetných stesků, že roste jako plevel, aniž by plodila.

Pravá „Ostheimka“ roste sice také jako plevel, vyhání pod zemí výběžky na všechny strany, na tom však právě se zakládá její cena k osazování strání, břehů a podobných míst. Na takových místech se nechá růsti podle libosti, staré, vyžilé stromky se vyřezávají, mladými nahrazují a jen to se odkopává, co jest naprosto zbytečno. Jinak arcit' tomu, kde má státi v přísných, pravidelných řadách. Tu jest lépe použití stromků šlechtěných na mahalebkách a nechati je volně růsti, tak dají v krátkosti často a hojně plodit; vždyt' i na živé ploty se dá upotřebiti, snese každoroční sestřihání a přece při tom plodí.

Záleží také na půdě. V živných, hlubokých půdách bujně roste, ale pozdě a málo plodí, v hubenějších se vzrůst velice mírní a zvyšuje plodnost. Vždyt' máme příklady, že roste i na holé skále, jen když kořeny najdou místa, kde se mohou zachytнути. Nejdůležitější však jest, aby se braly rouby a odkopky jen z odrůdy nejplodnější.

Šlechtiti se může na podložku jakoukoliv, nejtrvalejší jest na mahalebce, pak na ptáčnici, kdežto na višni se brzo vysílí a odumírá po 12—15 letech; vůbec a jakékoliv stromky „Ostheimky“ nevydrží dlouho. Na ptáčnicích šlechtěné stromky začínají ploditi poněkud pozdě, ale pak, když odrostou, plodí, nezmrznou-li, velmi hojně. Úroda, třeba byla sebe větší, vždy se dobře spotřebuje. V kuchyni jest oblíbena do pečiva, dá se dobře sušiti, nejvíce však se jí používá k nakládání a výrobě šťav, k čemuž hodí se výborně. V obchodě jest hledána, není višni ještě tolik, co by se jich spotřebovalo a že přijde o několik dní dříve, než višně obyčejné, dosahuje zpravidla vyšší ceny.

K dopravě jinam nutno ji trhati dříve než úplně dojde, hned jak zúplna zčervená, lze ji, opatrně zabalenou, zasílati kamkoliv.

Pravá odrůda roste mírně, ponechá-li se sama sobě, keřovitě, keře se pak rozkládají do šířky, je-li šlechtěna na vyšší pláňku, k čemuž se však příliš nedoporučuje, rozvětňuje se hojně, šlahounovitě a drobně v malou, nahoru polokulovitou korunu, tenké větve visí však zcela dolů, takže lid dal jí jméno „Vlasačka“; po zčesání plodů se nemá zapomínati, aby se koruna dobře pročistila a odstranily veškeré zestaralé větve; ani občasná zmlazení jí naprosto neškodí.

Letorosty narůstají slabé, stejnoměrné síly, jsou nahnědlé, tmavší na slunečné straně, tenká, stříbřitá blána pokrývá je tak, že barva proniká jen sem tam; šedé, mírně vystalé tečky jsou nenápadně roztroušeny.

Malá, vejčitá oka mívají velmi často vedle sebe květní poupata, mají hnědé šupiny a jsou na patkách zcela krátkých, nízkých, prohnutých, s postranními žebérky.

Květní poupata jsou taktéž malá, vejčitá, shluklá v malé, hroznovité růžice. Stává se, že oka i s vedlejšími poupaty na ročním dřevě vypadají a dřevo zůstává pak holé. (Viz obraz.)

Rašící lístky jsou zelené a jen velice málo přihnědlé; po dokončeném vývoji jsou malé, as 100 mm dlouhé, 40—43 mm široké, eliptické, neb elipticky opak vejčité, do špičky ostřeji vytáhlé a v hořejší polovici nejširší; kraj mají dvojmo pilovitě zoubkovaný, zoubky končí se malinkými hroty. Řapíky mají 18—20 mm dlouhé, zarudlé, žlázy na nich zcela maličké i chybějí. Příplodní lístky bývají stejné velikosti i menší, o něco málo širší a mají o něco málo delší řapíky. (Viz obraz.)

Kvete obyčejně hojně a květy jsou v malé, řídké chomáče shluklé, kalíšky jednotlivých květů jsou zelené, květy pěkně miskovité, as 30 mm široké, krásné, s lehounkým, zelenavým nádechem a sestaveny z okrouhlých, lžičkovitých plátků. (Viz obraz.)

Připojený barevný obraz, zhotovený podle větve od p. Marušky z Klecan, znázorňuje náležitě velikost i tvar plodu v přirozené velikosti, barva však, jakou má v době, kdy se k zasílání čese, tedy kdy jest ještě červená, jest zpravidla mnohem tmavší.

Plody jsou jen polovelké, takže 10 kusů váží 50 g, bývají as 18 mm vysoké, 21 × 20 mm široké, stlačeně kulovité, s temenem tak širokým, že plod na ně lze postavit, se stran jsou jen velice málo stlačeny, takže jest příčný průřez plodu téměř okrouhlý; po jedné straně se táhne sotva zřetelná, obyčejně bleději červená čára, která se končí rzivou jízvou v malinké jamce na temeni plodu.

Zelené, odspodu zarudlé, 37—43 mm dlouhé stopky vězí v malých, mělkých jamkách a připojují se až po třech na kratičkou, kostrbatou, jedním nebo dvěma maličkými lístky opatřenou pastopku. Velmi jemná, lesklá slupka jest zprvu tmavě červená, později až hnědě rudá a hojně poseta velice jemnými, jen pod sklem zřetelnými tečkami.

Zcela jemná, měkká dužnina jest plná rudé, barvivé šťávy, chuť její příjemně ostře nakyslá. Černý obraz znázorňuje poměrně malé pecky.

Uzrává poněkud mezi 10.—15. červencem, nikdy najednou, čehož sadaři příliš rádi nevidí, co však zato v domácích zahradách jest velice prospěšno, a vydrží na stromech za příznivého počasí velmi dlouho, aniž by pukala. V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji ji chovají pod jménem „Višeň ostheimská“ čís. 144 a doporučují ji k množení.

V literatuře ji všude nalézáme: „Moravské Ovoce“ čís. 91, Višeň Ostheimská; Pixa „Klíč štěpařský“ str. 228, Ostheimka; „Handbuch der Obstkunde“ čís. 68, „Deutsches Obstcabinet“ 1855, Truchsess čís. 59, všude pod jménem Ostheimer Weichsel; Leroy „Dictionnaire de Pomologie“ čís. 79, Griotte d'Ostheim; E. Jankowski „Sad i ogród owocowy“ str. 385, Osthajmska.

Také se jí příkládají vedlejší jména: Vlasačka, Erdkirschenstrauch, Erd Weichsel, Fränkische Kirsche, Fränkische Wucherkirsche, Griotte d'Athènes, Grosse-Griotte d'Ostheim, Grosse Späte Ostheimer Weichsel, Kleine Ostheimer Kirsche, Ostheim Cherry, Ostheimer Sauerkirsche, Petite-Griotte d'Ostheim, Zwerg Kirsche, Zwerg-Weichsel, Ratafia Ostheimiensis.

OSTHEIMSKÁ VIŠEŇ - *Ostheimer Weichsel*. - *Griotte d'Ostheim*.